

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Bárdos Rita ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Dr. Mester & Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mester László ügyvéd) által képviselt **I.r. alperes** ellen fuvarkár megtérítése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2009. május 25. napján kelt G.20.128/2008/67. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 68., 69. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, s kötelezi az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.893.158 (Kettőmillió-nyolcszázkilencvenháromezer-egyszázötvennyolc) Ft tőkét, valamint annak a 2006. április 14. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5 %-os késedelmi kamatát.

A felperes elsőfokú perköltségben való marasztalását mellőzi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 695.100 (Hatszázkilencvenötezer-egyszáz) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A perben nem álló, **helység 1-i** székhelyű "A" Kft. /a továbbiakban: "A"/ feladó szóban nemzetközi fuvarozást rendelt meg az I.r. alperestől, melyhez az I.r. alperes alfuvarozóként "B" egyéni vállalkozó fuvarozót vette igénybe. Az alfuvarozó 2005. április 18.-i felrakással 5 raklap, bruttó 1631 kg elektronikai cikket /2 raklap magnetofonpanelt, 2 raklap CD-panelt és 1 raklap DVD-panelt/ fuvarozott a németországi ... be. Másnap, 2005. április 19. napján ...országban a II.r. alperes gépjárművezetője az autópályán figyelmetlenségből belehajtott az előtte haladó gépjárműbe, majd a jobb oldali árokba csúszott. A fuvarozott árut a sérült vezetőfülkéjű fuvarszekérről aznap átrakták, a "A" ...logisztikai gyűjtőraktárába szállították, majd a feladó **helység 1-i** "A"hez szállították vissza. A felperes kérelmére 2005. május 4. napján a "C" Kft. megbízottja, "D" kárfelmérői jelentést készített. Eszerint az 5 raklap és a fuvarozott áru külső csomagolása a baleset során nem szenvedett fizikai sérülést. Az "A" minőségvizsgálata szerint a két paletta magnetofonpanel nem sérült. Ugyanakkor az "A" - a roncsolást is igénylő vizsgálat költséges volta miatt - nem vizsgálta be a CD/DVD lejátszó

modulokat. A feladó gyártó álláspontja szerint a CD/DVD lejátszó modulok optikai leolvasója olyan nagyfokúan érzékeny, hogy az ütközést követően azok már nem tesznek eleget az "A" minőségi követelményeinek, és azok nem használhatóak fel. A kárenyhítés érdekében az "A" a CD/DVD modulokról eltávolította a fő szabályozó /elektronikai/ panelt, a későbbi felhasználásra. Az elektronikai panelek eltávolítása során az "A" összesen 22 db elektronikai panelt sérültnek, így ezek moduljait totálkárosnak találta. A kárfelmérés az "A" feladó tényleges kárát 63.395,68 USD-ban állapította meg.

A felperesi biztosító a feladóval kötött szállítmánybiztosítási szerződés alapján a feladó teljes kárát - az önrész levonását követően - megtérítette, a feladó pedig 2006. április 10. napján a felperesre engedményezte az önrészt is magába foglaló kártérítési követelést.

A felperes módosított keresetében 2.893.158 Ft kártérítés, valamint annak a 2006. április 14. napjától a kifizetés napjáig járó évi 5 %-os mértékű késedelmi kamata, és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest.

A felperes a megismételt eljárás során módosított keresete összegét az 1971. évi 3. tvr-rel kihirdetett, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény /CMR/ 23. Cikke 3. pontja figyelembevételével határozta meg. A megsérült áru bruttó súlyát 1193 kg-ban jelölte meg, mely után - 1,5137 USD/SDR árfolyamon - részére 2.893.158 Ft kártérítés jár. Érvelése szerint a CD/DVD modulokból felhasznált elektronikai panelek értékét a CMR-en alapuló limitált kártérítés esetében nem kell levonni a kárösszegeből. Kifejtette, hogy a CD/DVD modulok selejtezése szükséges volt az "A" cég szigorú minőségvédelmi követelményei miatt; a modulok optikai leolvasójának tényleges károsodása csak roncsolásosan lett volna vizsgálható, amely költségesebb, mint az új modul gyártása. Ugyanakkor az esetleges reprezentatív mintavétel sem zárta volna ki valamennyi egység esetleges későbbi meghibásodását. Álláspontja szerint a balesetet követően az I.r. alperes alfuvarozója nem a tőle elvárható magatartást tanúsította, az I.r. alperes ügyvezetője felhívása ellenére a baleset körülményeiről, a fuvarozott áru állapotáról és az átrakásról fényképfelvételeket nem készített.

Az I.r. alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a CMR 17. Cikke 2. pontjában, 4/b./ pontjában megjelöl okok miatt a fuvarokár alól mentesül. A feladó ugyanis a szerződés megkötésekor nem tájékoztatta, hogy különlegesen sérülékeny áruval van szó, amely speciális csomagolást igényel. A felperes pedig nem bizonyította, hogy a CD/DVD modulok ténylegesen károsodtak; nem bizonyította továbbá, hogy az állított kár a balesettel okozati összefüggésben állt elő. Ugyanis az keletkezhetett az átrakás, raktározás és visszaszállítás során is.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárás során hozott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest 711.600 Ft I.r. alperesi perköltség viselésére. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során azt vizsgálta, hogy a CD/DVD modulokat valóban olyan mértékű károsodás érte-e, amely miatt azok megsemmisítése szükséges volt, és így a felperest ténylegesen kár érte-e. Ennek során a felperes indítványára kirendelt elektronikai igazságügyi szakértő azon véleményét, hogy a CD/DVD modulok leolvasófejének optikai

felfüggesztése a baleseti erőbehatás következtében sérülhetett, és azokban geometriai deformációk mehettek végbe, nem fogadta el; mivel az csak feltételezésen, nem pedig tényleges vizsgálaton alapult. Emellett az elektronikai igazságügyi szakértő arra hivatkozott, hogy a "A" goodwill-je /üzleti jóhírneve/ védelme indokolta a bizonytalan minőségűvé váló áru megsemmisítését, amely a felperes /helyesen: a "A" cég/ üzleti érdekei védelmében valóban szükséges lehetett, viszont azt - az elsőfokú bíróság megítélése szerint - konkrét és közvetlen kárnak nem lehet tekinteni. Figyelemmel volt a szintén kirendelt fuvarozási szakértő - elektronikai kérdésre vonatkozó - azon véleményére, hogy a leolvasók optikai felfüggesztését ért geometriai deformációk ténye csak feltételezés; továbbá a közlekedésműszaki szakértő azon álláspontjára, hogy a raktérben való elhelyezkedéstől is függött, hogy mely leolvasófejet milyen erőbehatás ér. Mindezekből azt a következtetést vonta le az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyította a CD/DVD modulok megsérülését. Ezentúl az sem vált megítélése szerint bizonyossá, hogy a sérülések az alfuvarozó balesete következtében történtek. A baleset németországi helyszínén ugyanis kárfelmérés nem történt, a baleset után az áru kikerült az alfuvarozó rendelkezése alól, ezek miatt nem tudható, hogy az átrakás és a raktározás ideje alatt érte-e erőbehatás a rakományt. Mindezek olyan körülmények, melyek a CMR 17. Cikke 2./ pontja alapján a fuvarozót mentesítik a bekövetkezett kárért való felelősség alól.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést - elsődlegesen - az elsőfokú ítélet megváltoztatása és az I.r. alperes kereset szerinti marasztalása; míg - másodlagosan - az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása iránt. Fellebbezése indokolása szerint az elektronikai igazságügyi szakértő szóban és írásban is kiegészített szakvéleményében alátámasztotta a felperes keresetét, igazolta, hogy a CD/DVD modulok lézerleolvasó fejének speciális laprugós felfüggesztése a baleset folytán a további felhasználásra alkalmatlanná vált. Vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását, hogy a modulok tényleges sérülését kellett volna bizonyítania; ugyanis az elektronikai szakvélemény szerint a kár már azzal bekövetkezett, hogy a modulok jövőbeni működése, működésének minősége kockázatosná vált. Az elsőfokú - baleseti helyszíni kárfelmérését hiányoló álláspontjára - kifejtette, hogy az "A" cég a kárenyhítés körében körültekintően járt el. Ugyanakkor a fuvarozó a fuvarozás során bekövetkezett kárt nem dokumentálta, arról alfuvarozója által esetlegesen készített fényképfelvételeket nem csatolta be. Az I.r. alperesnek lehetősége volt a "D" által készített kárfelmérésen jelen lenni.

Az I.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kifejtett álláspontja szerint a felperes nem bizonyította a kára bekövetkeztét, hiszen a CD/DVD részegységek vizsgálatára - legalább a reprezentatív mintavétel szabályait követve - nem került sor. Így "E" elektronikai szakértő véleménye csak feltételezésen alapul. A felperes által csatolni elmulasztott megsemmisítési jegyzőkönyv hiányában pedig nem tudható, hogy a felperes az elektronikai paneleket újból felhasználta-e.

A fellebbezés alapos.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a döntése alapjául szolgáló tényállást a bizonyítékok téves mérlegelésével állapította meg, és abból téves jogkövetkeztetésre jutva utasította el a felperes keresetét.

Az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a felek között a Ptk. 488. § /1/ bekezdésében szabályozott fuvarozási szerződés jött létre, amely alapján a feladó megrendelésére a küldeményt országhatáron túl kellett továbbítani, így a Ptk. 506. § /1/ bekezdése alapján a Ptk. XLI. Fejezetét a szerződésre csak annyiban lehetett alkalmazni, amennyiben az abban foglaltaktól nemzetközi szerződés, vagy egyezmény eltérően nem rendelkezik. A nemzetközi közúti áru fuvarozás szabályait a CMR rögzíti, így a fuvarkár megtérítése iránti perben az elsőfokú bíróság helyesen volt figyelemmel a nemzetközi egyezmény szabályaira.

A felperes szállítmány-biztosító törvényi engedményesként (Ptk. 558. § /1/ bekezdés) érvényesítette a feladó biztosítottat megillető kártérítési igényt a perben, azzal, hogy a kártérítési követelés átszállására 2006. április 10-én a feladóval még engedményezési szerződést is kötött.

A perben az nem volt vitás, hogy az I.r. alperes alfuvarozója a feladott küldeménnyel 2005. április 19. napján balesetet szenvedett; a vitás csak az volt, hogy keletkezett-e - a balesettel okozati összefüggésben - a feladó "A" cégnek kára.

A CMR 17. Cikke 1./ pontja vélelmet állít fel arra nézve, hogy a fuvarozó felel az áru átvétele és kiszolgáltatásának időpontja között bekövetkezett árukárért. A fuvarozó fokozott felelősséggel tartozik tehát az átvett áru sértetlenségéért; ez alól a fokozott felelősség alól csak - az Egyezmény 17. Cikke 2./ - 4./ pontjaiban tételesen meghatározott - körülmények bizonyítása esetén mentesülhet.

A perben kirendelt "E" mikroelektronikai igazságügyi szakértő kiegészített szakvéleménye (19., 41., 56. szám alattiak) következetes volt abban a különleges hozzáértést igénylő szakmai kérdésben, hogy a baleset folytán keletkezett erőbehatás következtében a CD/DVD modulok a további felhasználásra alkalmatlanná váltak, mivel azok optikai felfüggesztésében - szemmel nem észlelhető - geometriai deformációk mehettek végbe, melyek a jelolvasás bizonytalanságát eredményezik. Ezért a feladó "A" cég - a fogyasztók, valamint saját üzleti jóhírneve védelme érdekében - megalapozottan és tőle elvárhatóan járt el, amikor a modulokat nem használta fel. A modulok felhasználásra alkalmatlanságával a felperes kára, vagyonszökkenése beállt (Ptk.355.§ (4) bekezdés), ahhoz nem volt szükség a megsemmisítés jegyzőkönyvvvel igazolására.

A megyei bíróság az elsőfokú eljárás szakértői bizonyításra vonatkozó szabályai téves alkalmazásával vette figyelembe a mikroelektronika szakkérdésben inkompetens fuvarozási- és közlekedési műszaki szakértő véleményét abban a szakkérdésben, hogy az ütközés folytán a CD/DVD részegységek - mikroelektronikai szempontú - károsodása beállt-e. Alapvetően

tévesen ütköztette továbbá a perben kirendelt "E" elektronikai-, "F" fuvarozási- és "G" közlekedési műszaki szakértő véleményét ebben a szakkérdésben.

A Pp. 177. § /1/ bekezdése abban az esetben írja elő a szakértő kirendelését, amennyiben a perben jelentős tény, vagy egyéb körülmény megállapításhoz, vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges. Értelemszerűen: a kirendelésnek és a véleménynyilvánításnak is az adott igazságügyi szakértő szakterületén (kompetenciáján) belüli szakkérdésre kell vonatkoznia. A fuvarozási- és közlekedési műszaki szakértő szakvéleményében (27., 39., 41., 48., 66. szám alattiak) kirendelés nélkül nyilvánított véleményt az említett mikroelektronikai szakkérdésben; az elsőfokú bíróság pedig a Pp. 177. § /1/ bekezdésének sérelmével vette figyelembe az erre a szakterületre vonatkozó véleményüket.

A Pp. 182. § /3/ bekezdése alapján a szakértői vélemény kiegészítésére, illetve a perben kirendelt szakértők együttes meghallgatására csak akkor kerülhet sor, ha a szakvélemény hiányos, homályos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér. Az elsőfokú bíróság - eljárásából következően - a fuvarozási- és közlekedési műszaki szakértői vélemény beszerzését követően "E" mikroelektronikai szakértő szakvéleménye kiegészítését, valamint a fuvarozási szakértővel való együttes meghallgatását azért rendelte el, mert - a különböző szakterületekre vonatkozó - igazságügyi szakértői vélemények között ellentmondás állt fenn a perben vitás elektronikai szakkérdésben. Tekintve, hogy a fuvarozási- és közlekedési műszaki szakértő nem rendelkezik szakmai képzettséggel és jártassággal a mikroelektronikai szakkérdésben, az erre a szakterületre vonatkozó (inkompetens) szakvéleménye nem állhat ellentétben a mikroelektronikai szakértő szakvéleményével, így az elsőfokú eljárásban - ezen okból - valójában nem álltak fenn a feltételei a mikroelektronikai szakértő szakvéleménye kiegészítésének.

Megjegyzendő, hogy az elsőfokú eljárásban kirendelt "F" közúti fuvarozási, szállítmányozási igazságügyi szakértő több esetben jogkérdésben is állást foglalt kiegészített szakvéleményében (27. szám - 10. oldal 1. bekezdés; 41. tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal), amikor úgy nyilatkozott, hogy a CD/DVD modulok további felhasználásnak bevizsgálás nélküli mellőzése „nem elegendő egy kártérítési igény megalapozására”, avagy „a márkavédelem fuvarozási szempontból kívül esik a fuvarozó által okozott károk körén, ha nem történt a felek között külön megállapodás.” Márpedig a tényállás felderítése és megállapítása, a bizonyítékok mérlegelése, valamint a perben hozott anyagi- és eljárásjogi vitás kérdésekben való döntés nem az igazságügyi szakértő, hanem a bíróság feladata (Pp. 1. §, 163. § /1/ bekezdés, 206. § /1/ bekezdés).

Az ítéletábra ezért - a megyei bíróság által az elsőfokú eljárás szakértői bizonyításra vonatkozó szabályainak mellőzésével figyelembe vett - fuvarozási- és közlekedési műszaki szakértői vélemény mikroelektronikai szakkérdésre vonatkozó, valamint jogkérdésben állást foglaltó megállapításait a Pp. 206. § /1/ bekezdése alapján mellőzte a bizonyítékok köréből. Az ilyen módon immár aggálytalan mikroelektronikai szakvélemény alapján a CMR 18.

Cikke 1./ - 2./ pontjai szerint már az I.r. alperes volt köteles azt bizonyítani, hogy a CMR 17. Cikke 2./ - 4./ pontjai alapján mentesült az áru sérülése miatti kártérítési felelősség alól.

A közúti fuvarozási, szállítmányozási igazságügyi szakértő szakvéleménye aggálymentes volt a szakterületére vonatkozó szakkérdésekben; így abban, hogy a feladott áru csomagolása szakszerű, gondos volt, a feladói rakodás pedig megfelelő. Ezért az I.r. alperes a CMR alapján a kimentéséhez szükséges tényeket bizonyítani nem tudta.

A CMR 17. Cikke 1./ pontjának fuvarozói károkozásra vonatkozó vélelme folytán a perben az I.r. alperes volt köteles azt is bizonyítani, hogy a CD/DVD modulok sérülését nem a németországi A3 autópályás baleset, hanem az átrakás, a logisztikai raktározás, vagy a visszaszállítás okozta. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes, a Ptk. általános szabályain (339. § /1/ bekezdés) alapuló okfejtése így téves, és megalapozatlan. Az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel szemben nem a felperesnek kell azt bizonyítania, hogy a fuvarozott áru elektronikai sérülései csak a baleset következtében keletkezhettek, hanem az I.r. alperesnek kell megdönteni - a kétségtelenül bekövetkezett - baleset miatti károsodás-vélelmet. Az erre alkalmas bizonyíték pedig a perben nem merült fel.

Az I.r. alperes a felperes kárszámítását és a módosított kereset összegét nem vitatta, így az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta, és a CMR 17. Cikke 1./ pontja, a 25. Cikk alapján alkalmazandó 23. Cikk 3./ pontja alapján kötelezte 2.893.158 Ft kártérítés, valamint annak a 2006. április 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a CMR 27.Cikkében meghatározott mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása kiterjedt az elsőfokú határozat perköltségre vonatkozó rendelkezésére is. Az ítéletábra mellőzte a felperes elsőfokú perköltségben való marasztalását, egyben az I.r. alperest kötelezte a Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint a felperes első- és másodfokú perköltségének a megfizetésére.

Az elsőfokú eljárásban a per tárgyának értéke 4.875.907 Ft-ban (G.20.364/2006/27. szám); míg a felperes pernyertességének aránya 60/40 %-os mértékben határozható meg. A felperes az elsőfokú eljárás során 272.100 Ft kereseti illeték rótt le, 287.126 Ft szakértői díjat előlegezett, illetve a korábbi másodfokú eljárásban 307.600 Ft másodfokú perköltsége merült fel. Az ítéletábra a felek ügyvédi munkadíjból álló perköltségét az elsőfokú eljárásban - a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § /2/, /6/ bekezdései alapján - az Áfa-val növelt 300.000 - 300.000 Ft-ban határozta meg. A felperes teljes elsőfokú perköltsége így 1.166.826 Ft. Az I.r. alperes az elsőfokú eljárásban 246.000 Ft szakértői díjat előlegezett, a korábbi másodfokú eljárásban 88.000 Ft perköltsége merült fel. Együtt 634.000 elsőfokú perköltséget előlegezett. A felperes elsőfokú perköltségéből annak 60 %-ára, 700.100 Ft-ra tarthat igényt, míg az alperes elsőfokú perköltsége 40 %-ára 253.600 Ft-ra. Ezen összegek Pp. 81. § /1/ bekezdése szerinti egybeszámításával az I.r. alperes 446.500 Ft elsőfokú perköltség viselésére köteles.

A másodfokú eljárásban a felperes 173.600 Ft fellebbezési illetéket rótt le; míg a jogi képviselőjével felmerülő ügyvédi munkadíjat az ítéletábra az Áfa-val növelt 75.000 Ft-ban

állapította meg (R. 3. § /2/, /5/ - /6/ bekezdés). A felperes tehát a fellebbezési eljárásban 248.600 Ft másodfokú perköltségre tarthat igényt az I.r. alperessel szemben a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján. Az egybeszámított, I.r. alperes által fizetendő első- és másodfokú perköltség 695.100 Ft.

Győr, 2009. október 7.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Ferenczy Tamás sk.**
előadó bíró

Dr. Hammer Sándor sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: